

Ovogodišnji Plan investicija „težak“ 32 miliona

Služba za odnose sa Regulatorom
i državnim institucijama

Regulatoru dozvoljeni
prihod najznačajniji
segment odnosa sa RAE

Sektor za sistem zaštite

Koordinatori
u službi
bezbjednijeg
radnog mjesta

Zajedno protiv COVID 19

Zbog pogoršane epidemiološke situacije u našoj zemlji menadžment Kompanije je na Kolegijumu donio zaključak da se, u cilju zaštite zdravlja zaposlenih i sprječavanja širenja koronavirusa, od 9. novembra redukuje broj zaposlenih koji borave u poslovnim prostorijama, ako organizacija i vrsta poslova dozvoljavaju nesmetano odvijanje procesa rada od kuće. Ova odluka podrazumijeva boravak po dvoje zaposlenih u kancelarijama u kojima boravi više od dva zaposlena, u skladu sa rasporedom koji naprave pretpostavljeni, a za ostale organizovanje rada od kuće.

Pored toga, zahtijeva se odgovorno ponašanje i striktno pridržavanje mjera, propisanih Zakonom o dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti. Te mjere, koje se moraju primjenjivati na radnom mjestu, su sljedeće:

Obavezno poštovati fizičku distancu;

Nositi zaštitnu masku i u zatvorenom prostoru;

Obavezno nositi zaštitnu masku u službenom automobilu;

Rad sa strankama organizovati u skladu sa odgovarajućim uputstvom IJZCG;

Prijem stranaka redukovati na neophodni minimum;

Organizovanje sastanaka redukovati na neophodni minimum, uz održavanje fizičke distance i nošenje zaštitnih maski;

Internu/eksternu komunikaciju u najvećoj mjeri preusmjeriti na elektronske kanale;

Rad na terenu od početka pandemije organizovan je na način da su formirane ekipe koje ne dolaze u kontakt kako bi se zaštitilo zdravlje zaposlenih. U prethodnom periodu je obezbijedena dovoljna količina sredstava za dezinfekciju i zaštitnih maski, a preduzimaju se i sve ostale mjere, propisane Zakonom.

U kompaniji će se i narednih dana pratiti epidemiološka situacija i u skladu sa njom eventualno modifikovati navedene mjere i preporuke.

Period inkubacije

Na osnovu trenutnih saznanja stručnih lica, procjenjuje se da je period inkubacije COVID – 19 između dva i 14 dana, najčešće pet dana.

Kako da zaštitite sebe i druge?

KLINIČKA SLIKA

Znakovi infekcije kod oboljelih uključuju povišenu tjelesnu temperaturu praćenu respiratornim simptomima kao što su kašalj, nedostatak daha i otežano disanje, a zatim groznicu, glavobolju, gubitak čula mirisa i ukusa. U teškim slučajevima infekcija sa COVID 19 izaziva upalu donjih respiratornih puteva i pluća, jak akutni respiratorni distress, respiratornu insuficijenciju i insuficijenciju bubrega.

CEDIS planira da do 2022. godine uloži znatna finansijska sredstva u realizaciju investicija koje treba da doprinesu unapređenju elektrodistributivnog sistema i dostizanju zahtjevnih standarda u oblasti isporuke električne energije.

Naime, prema Planu investicija za period od 2020. do 2022. godine predviđeno je da se ove godine na nivou primarne i sekundarne distributivne mreže uloži 32 miliona eura, od čega u Projekat revitalizacije SN i NN mreže 11,3 miliona, sekundarnu mrežu 6,4 miliona eura, primarnu 1,9 miliona eura, koliko i u mjerenje i mjerna sredstva, dok će se u AMM projekat, IV faza, uložiti 3,5 miliona eura, a u projekat SCADA i nepredviđene projekte po 900 hiljada eura. Odobreno je i ulaganje od pet miliona i 270 hiljada eura u ostala osnovna sredstva. Do 30. septembra realizovane su investicije u ukupnoj vrijednosti od preko 21 milion eura.

Krsto Biskupović, šef Službe za razvoj, planove, studije i izvještavanje, kaže da je za pojedinačne projekte u primarnoj i sekundarnoj mreži utrošeno ukupno 4,6 miliona eura, a najvažniji projekat na nivou primarne distributivne mreže koji je završen tokom 2020. godine je Zamjena užeta ALFesa kompozitnim užetom ACCC veće propusne moći na dijelu DV 35kV iznad Skadarskog jezera. Ukupna

Ulaganja za decenijsku pouzdanost

Ovogodišnji Plan investicija „težak“ 32 miliona

Do 30. septembra za realizaciju investicionih projekata izdvojeno preko 21 milion eura, od čega 9,5 miliona za Projekat revitalizacije SN i NN mreže

Pored toga, intenzivno se radilo i na zamjeni transformatora u trafostanicama 35/10 kV, pa su tako zamijenjena ukupno 22 transformatora

ko milion i 250 hiljada eura. - Na nivou sekundarne distributivne mreže tokom 2020. godine završeno je preko 70

ranijem periodu. Najveći broj realizovanih investicija odnosi se na rekonstrukciju 59 trafostanica 10/0,4 kV u regionima 4 i 5 u kojima su, u

okviru pripreme distributivne elektroenergetske mreže za ljetnju turističku sezonu, zamijenjeni transformatori, srednjenaponski i niskonaponski blokovi – istakao je Biskupović.

Od realizovanih investicija u sekundarnu mrežu on još izdvaja izgradnju NDTs "Nova 11" sa priključnim vodom i uklapanjem u NN mrežu i STS "Dragovoljici 3" u Nikšiću, rekonstrukciju trafostanice STS 10/0,4 kV "Prekornica" na Cetinju, izgradnju tri nove TS naponskog nivoa 10/0,4 kV ("Br. 1 a-NOVA" i "Eurozox" sa uklapanjem u 10 kV mrežu i TS 10/0,4 kV, Br. 1", DUP Duvanski kombinat sa priključnim kablovskim vodom) u Podgorici. U Baru je izgrađena MBTS 10/0,4 kV, 2x1000 kVA "A6" sa uklapanjem u VN mrežu, a u Budvi NDTs 10/0,4 kV 3x1000 kVA "23", prema DUP-u "DUBOVICA" sa uklapanjem u NN i SN mrežu. Nova NDTs 10/0,4 kV, 2x1000 kVA "B-3" izgrađena je u Ulcinju, a na Žabljaku STS 10/0,4 kV "Rasovo", sa uklapanjem u SN i NN mrežu.

UTOKU REALIZACIJA PREKO 200 PROJEKATA

Prema riječima našeg sagovornika, trenutno je aktivno preko 200 investicionih projekata za koje je u toku izvođenje radova na objektima, ili priprema projektne dokumentacije, odnosno tender-ski postupak ili rješavanje imovinsko-pravnih odnosa. Među tim projektima treba posebno izdvojiti investicije

na nivou primarne mreže, kao što je zamjena užeta je u Ulcinju, a na Žabljaku STS 10/0,4 kV "Rasovo", sa uklapanjem u SN i NN mrežu.

- Takođe je potpisan ugovor sa izvođačem radova i u toku je revizija Glavnog projekta za izgradnju 10 kV postrojenja u TS 110/10 kV Kličevo u Nikšiću, odabran je izvođač radova po sistemu "ključ u ruke", trenutno se rješavaju imovinsko-pravni odnosi i u toku je izrada glavnog projekta za izgradnju TS 35/10 kV "Duklo" u Nikšiću. U završnoj je fazi i izgradnja DV 35 kV "Cetinje - Rijeka Crnojevića - Podgor", na dionici od TS Podgor do dalekovodnog stuba u blizini Auto moto saveza na Cetinju, gdje se takođe odvijaju i radovi na

realizaciji projekta rekonstrukcije 35 kilovoltnog dalekovoda "Glava Zete - Čevo", dok je u toku priprema projektne dokumentacije i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa za projekat izgradnje DV 35 kV "Humci-Rijeka Crnojevića" (dionica od TS "Humci" do magistrale Cetinje-Budva) - navodi Biskupović i dodaje da je trenutno aktuelna i izrada i revizija projektne dokumentacije za izgradnju TS 35/10 kV "Velje Brdo" u Podgorici, kao i izrada i revizija projektne dokumentacije za rekonstrukciju 10 kV postrojenja u TS 35/10 kV "Centar".

Završena je projektne dokumentacija i u toku je rješavanje imovinsko-pravnih odnosa za izgradnju kablovskih vodova 35 kV od TS 110/35 kV „Podi“ do TS 35/10 kV „Kumbor“ i od TS 110/35 kV „Podi“ do TS 35/10 kV „Baošići“ u Herceg Novom. U gradu pod Orjenom trenutno se odvijaju i radovi na rekonstrukciji TS 35/10 kV "Kumbor", a počinje i opremanje dvije 35 kV ćelije u trafostanici "Podi" i jedne 35 kV ćelije u trafostanici "Baošići".

Što se tiče sekundarne mreže, među najvažnijim investicijama koje su trenutno u

toku su izgradnja tri 10 kV podzemna voda u Ulcinju od TS 35/10 kV "Velika plaža 2" do TS 10/0,4 kV "Madžo 2", TS 10/0,4 kV "Bratstvo" i jedinство" i KZ rešetkastog stuba "Sv. Nikola", za koje je u toku tehnički prijem.

Pored navedenih investicija, Biskupović ističe i ulaganje od 2,5 miliona u AMM projekat koje podrazumijeva izmještanje i instalaciju brojila, kao i sistema za daljinsko očitavanje i upravljanje, te rekonstrukciju niskonaponske mreže.

Planiranom dinamikom odvijaju se i realizacija Projekta

intenzivne revitalizacije SN i NN mreže u koji je do kraja trećeg kvartala uloženo ukupno 9,5 od predviđenih 11,3 miliona eura za ovu godinu.

PROBLEMI U REALIZACIJI INVESTICIJA

CEDIS, prema riječima Biskupovića, nastoji da u procesu planiranja izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih djelova distributivnog sistema ostvari svakodnevnu komunikaciju, kako sa korisnicima, tako i sa predstavnicima lokalnih samouprava i nadležnih ministarstava, kako bi se na vrijeme stvorili planski i regu-

latorni preduslovi za realizaciju investicionih projekata.

- Ipak se suočavamo sa nizom problema u svakodnevnom aktivnostima koji usporavaju realizaciju investicija u planiranim vremenskim okvirima, a odnose se na prostorno planska dokumenta, imovinsko pravne odnose i procedure javnih nabavki. U određenim slučajevima, značajan broj objekata koje je potrebno izgraditi ili rekonstruisati nije obuhvaćen prostorno planskom dokumentacijom, a njena izmjena zbog poznatih procedura jako dugo traje.

U postupku rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, Operator distributivnog sistema treba da izvrši eksproprijaciju, potpunu ili nepotpunu, čije rješavanje u skladu sa zakonskim rokovima traje 232 dana, dok iskustvo u praksi pokazuje da je prosječan broj dana za rješavanje potpune, odnosno nepotpune eksproprijacije, znatno veći - navodi Biskupović i dodaje:

- Dugotrajne su i procedure nabavki, jer je CEDIS obveznik primjene Zakona o javnim nabavkama, naročito kada se pojave žalbeni postupci. Iz navedenog se može zaključiti da odobravanje gradnje, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i sprovođenje javnih nabavki znatno duže traju, u nekim slučajevima i 5 do 6 puta, u odnosu na vrijeme potrebno za samu izgradnju ili rekonstrukciju nekog objekta.

Projekat revitalizacije SN i NN mreže

Radovi na mreži za stabilno napajanje sela po planu

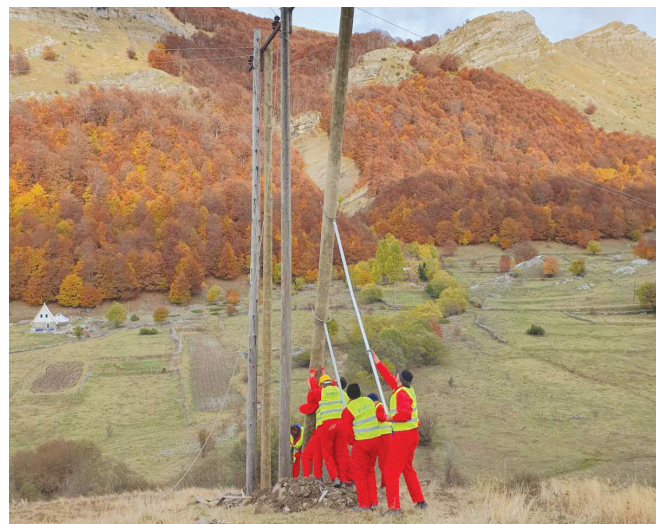
Realizacija Projekta revitalizacije SN i NN mreže teče planiranim dinamikom. Ove godine se, kao što je poznato, revitalizuju dalekovodi "Velimlje" u Nikšiću, "Lijeva Rijeka" u Podgorici, "Biševo" u Rožajama, "Virpazar" i "Ostros" u Baru, "Gornja Morača" u Kolašinu i "Boljanići" u Pljevljima, ukupne dužine oko 300 kilometara. Na njima je raspoređeno gotovo 5.000 stubova i 156 trafostanica, a napajaju oko 4.500 korisnika na ruralnom području.

Riječ je o vodovima kod kojih je zabilježen najveći broj ispada na godišnjem nivou, koji imaju najveće dužine i najviše trafostanica. Prethodnih mjeseci vršen je obilazak terena i obavljeni inspeksijski poslovi, tj. naše kolege su sa predstavnicima izvođača radova donijeli i usaglasili pojedinačna rješenja. Plan je da se pored ovih dalekovoda kompletno adaptiraju i sve pripadajuće stubne trafostanice, kao i niskonaponske mreže.

-Vršiće se zamjena dotrajalih stubova, provodnika, kompletne izolacije, a radiće se i na uzemljenju svih čelično-rešetkastih i betonskih dalekovodnih stubova. Radiće se, takođe, adaptacije na stubnim trafostanicama – kaže **Ivan Brajović**, šef Centra za održavanje 10 kV mreže, koji je ujedno i Operativni menadžer Projekta.

Prema njegovim riječima, prvi radovi na iskopu rupa i podizanju stubova počeli su sredinom septembra i do kraja tog mjeseca ekipe su zamijenile 106 stubova.

-Samo u revitalizaciju DV "Lijeva Rijeka" u Podgorici, sa pripadajućim NN mrežama, biće uloženo milion i 800 hiljada eura, a revitalizovaće se niskonaponske mreže "Mali raj", "Vikendice Veruša" i "Veruša 1". Ukupna dužina ovog dalekovoda je 50.79 km, a na toj trasi nalazi se 31 stubna trafostanica koje će se takođe re-

vitalizovati, dok će se zamijeniti 775 stubova. U septembru i početkom oktobra obavljeno je čišćenje trase, uklanjanje rastinja sa nje, kao i ostali pripremni radovi. Dalekovod "Lijeva Rijeka", inače, napaja veoma široko konzumno područje i distribuira električnu energiju do 779 korisnika – istakao je Brajović.

Prema njegovim riječima, u planu je da se svi radovi na ovom objektu završe do 1. juna sljedeće godine, a problemi sa pojedinim vlasnicima zemljišta zbog neophodne sječe šume kroz koju prolaze mreže i probijanja puteva rješavaju se u hodu. I radovi na ostalih šest dalekovoda odvijaju se planiranom dinamikom i bez većih problema na terenu.

Realizacijom ovog strateškog projekta u koji CEDIS ulaže desetina miliona eura, obezbijediće se znatno pouzdanije i kvalitetnije napajanje korisnika na ruralnom području, čime naša kompanija pokazuje da joj je svaki korisnik u Crnoj Gori jednako važan i da je odlučna da sistem dovede do nivoa koji će obezbijediti kvalitetno i sigurno napajanje za cijeli konzum.

U toku priprema postrojenja

Radna jesen za sigurnu zimu

Zaposlni u Službi za održavanje TS 35/x kV i kablova intenzivirali su radove na realizaciji Plana održavanja za ovu godinu u cilju bolje pogonske spremnosti i pripreme elektroenergetskih objekata za rad u zimskim uslovima. U fokusu su postrojenja 35/10kV na sjeveru Crne Gore, gdje se vrši remont i revizija prekidača i ostale opreme.

U septembru je rađeno u postrojenjima na Žabljaku, u Pljevljima, Rožajama, Plavu i Gusinju, dok su u oktobru ekipe bile angažovane u Beranama, Andrijevici, Nikšiću i Plužinama. U novembru je nastavljena realizacija Plana održavanja objekata na teritoriji Šavnika, kao i u Kolašinu, Mojkovcu i Bijelom Polju.

Boris Babović, šef Službe za održavanje TS 35/10kV i kablova, kaže da je revizija glavnih strujnih krugova u postrojenjima primarni zadatak na terenu koji zahtijeva puno angažovanje zaposlenih na tim poslovima.

-Visokonaponske elemente u postrojenjima revizijom i po potrebi zamjenom dovodimo do nivoa da mogu podnijeti naprezanja koja se javljaju u zimskom periodu.

Revizija opreme podrazumijeva ispitivanje prelaznih otpora na kontaktima prekidača, podmazivanje i štelovanje mehanizma prekidača, kontrolu špulni za uključenje i isključenje motora za navijanje opruga, kontrolu i deblokadu rastavljača – objašnjava Babović i dodaje da se, takođe, radi i čišćenje i eventualna zamjena oštećenih izolatora i sabirnica, provjera nivoa ulja u konzervatoru, kao i provjera izolacionog sistema u saradnji sa Službom ispitivanja, provjera izolatora i sabirnica, te kontrola i otkla-

njanje kvarova na pripadajućim rastavljačima i noževima za uzemljenje i na kompletnoj signalizaciji i komandi. Takođe se pregledaju i mijenjaju neispravni strujni mjerni transformatori, a vrši se pregled i otklanjanje kvarova i na mjernim ćelijama i naponskim mjernim transformatorima, kao i provjera dielektrične čvrstoće ulja, provjera električnih veličina tangens delta ulja i površinskog napona i sl. -precizirao je Babović.

On očekuje da će sve aktivnosti biti završene do početka zime, s obzirom da radovi ne zavise od vremenskih uslova jer se izvode unutar objekata.

-Uoči novogodišnjih praznika planirani su još jedan obilazak i revizija postrojenja u zimskim turističkim centrima Žabljak i Kolašin, gdje se očekuje dolazak

gostiju, i pored problema koje turistički poslenici imaju zbog pandemije COVID-19 - najavio je naš sagovornik.

On je ukazao da osim planiranih radova, računaju i na neplanirane kada dođe do problema u postrojenju koji su povremeno neminovni zbog prirode električne energije.

-Tada se angažuju svi resursi unutar Službe u cilju što bržeg otklanjanja problema i uspostavljanja naponskog stanja. Naše ekipe misle na korisnike koji u tom trenutku nemaju električnu energiju i cilj im je da vrijeme trajanja prekida bude što kraće - kaže Babović i dodaje da su zaposleni u "njegovoj" službi i nezamjenljiva pomoć Sektoru za investicije prilikom izgradnje novih objekata i njihovog uključivanja u elektroenergetski sistem.

Služba za održavanje 35kV dalekovoda

Preventivno održavanje ključno za sistem

Aktivnosti na preventivnom održavanju 35 kilovoltnih dalekovoda zaposleni u Službi za održavanje 35kV nadzemnih vodova realizuju pred ljetnju, a potom i pred zimsku sezonu u cilju pouzdanije i kvalitetnije isporuke električne energije, što je jedan od prioriteta Crnogorskog elektroenergetskog sistema.

Inženjer za nadzemne vodove, **Đorđije Ostojić**, kaže da su ekipe planirane obilazke počele proljetos i da su zbog pouzdanog napajanja u sezoni prvo obišli dalekovode na Primorju.

- Teško da bismo bili efikasni da nijesmo dobro organizovani. Zimi i s proljeća remontujemo dalekovode na jugu, a ljeti na sjeveru, jer kontinuirana ispuška električne energije može da se obezbijedi prije svega uz dobro i pravovremeno održavanje mreže i postrojenja u cijelom konzumu, a ekipe ovog sektora nose sav teret tog posla. Do sada su obišle preko 60 dalekovoda, ukupne dužine oko 500 km, došavši do svakog stubnog mjesta, kako bi provjerili njihovu pouzdanost i pronašli eventualna oštećenja ili djelovanje spoljašnjih faktora. Tokom obilaska uočena su manja oštećenja faznih provodnika, kao i polomljeni izolatori, oštećenja i

Zimi i s proljeća remontuju se dalekovodi na jugu, a ljeti na sjeveru. Provjerava se pouzdanost svakog objekta i otklanjaju uočeni nedostaci

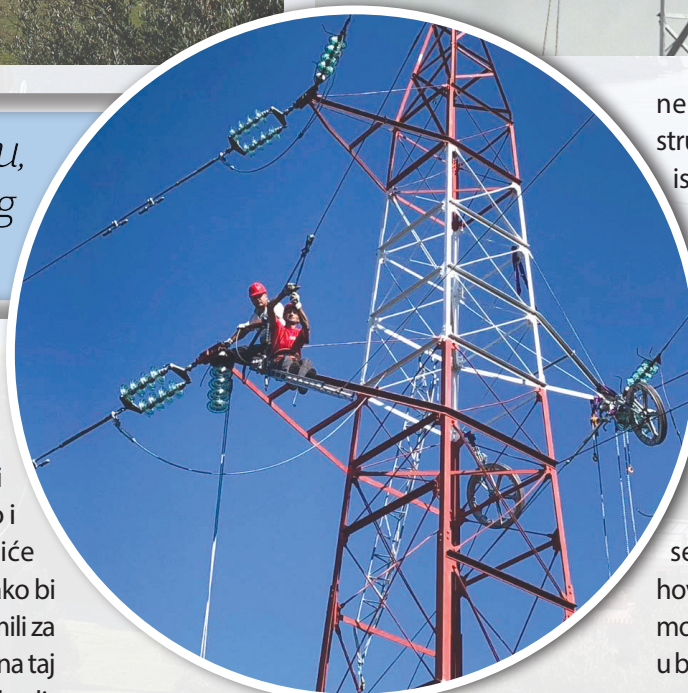
otuđenje konstrukcije na stubovima, a takođe su evidentirane dionice na kojima je trebalo raskresati rastinje radi nesmetanog rada dalekovoda. Uočeni nedostaci već su otklonjeni na većini tih vodova", kaže Ostojić.

Prema njegovim riječima, tokom septembra odrađeni su obilasci dalekovoda u Plužinama, Šavniku, Andrijevići, Rožajama, Plavu, Kolašinu i Žabljaku a zatim su otklonjeni i nedostaci na dalekovodima 35 kV: "Brezna-Plužine", "Andrijevića-Plav", "Plav-Gu-

sinje" i "Kolašin-Rijeka Mušovića". U oktobru se radilo na preventivnom održavanju DV 35 kV "Jezerine-R. Mušovića" i DV 35 kV "Drijenak-Breza" u Kolašinu, dok su u Pljevljima u fokusu bili 35 kV dalekovodi "Odzak-Kosanića", "Židovići-Gradac", "Gradac Šula", "Židovići Volođa" i "Šula-Crkvičko Polje". U Glavnom gradu radilo se na ugradnji provodnika na DV 35 kV "Humci-R. Crnojevića", a u cetinjskoj opštini izvršen je obilazak DV 35 kV "Cetinje-Tunel Njeguši" i DV 35 kV "Kotor-Lovćen".

Do početka zime planiran je obilazak i remont još 25 dalekovoda u centralnom i sjevernom dijelu. Kao i uvijek do sada, uložice maksimalne napore kako bi mrežu što bolje pripremili za naredni zimski period i na taj način stvorili uslove za kvalitetno napajanje potrošača.

- Preventivno održavanje 35 kV dalekovoda je za ekipe CEDIS-a od posebnog značaja. Kako se radi o geografski veoma razučenoj i dugačkoj mreži koja se prostire mahom

nepogodama, krađi konstrukcije, građenju objekata ispod dalekovoda, oštećenju provodnika usljed pada stabala i slično" – naglasio je Ostojić i dodao:

- Veliki problem, posebno u primorskim opštinama, predstavlja nam izgradnja objekata u blizini dalekovoda, čime se značajno ugrožava njihov rad, ali i bezbjednost samog objekta koji je izgrađen u blizini voda pod naponom.

na nepristupačnom terenu, zbog stabilnog i urednog napajanja korisnika neophodno je da se otklone svi uočeni nedostaci, nastali usljed raznih okolnosti na koje zaposleni u CEDIS-u ne mogu uticati. Riječ je o vremenskim

Problem je, takođe, i otuđenje elemenata dalekovoda – užadi, L-profila i sl. jer počinoci ovih djela direktno ugrožavaju stabilnost stuba i bezbjednost objekta, a na prvom mjestu, ugrožavaju svoj život. I pored niza apela

Uvijek na visini zadatka

U elektroenergetskom sistemu ima 95 dalekovoda 35kV, koji se prostiru na 804 km. Na njima je raspoređeno oko 6.300 stubova, tako da nije teško zamisliti koliko je to posla za 28 ljudi koji brinu o njihovom održavanju. Raspoređeni su u četiri ekipe, po jedna u Podgorici, Kotoru, Bijelom Polju i Pljevljima, i za njih tokom godine predaha od napornog posla gotovo da nema.

Teško je reći u kom dijelu Crne Gore je teže. Intervencije u primorskom dijelu, ali i na sjeveru su izuzetno komplikovane zbog konfiguracije terena. Naravno, kada se tome dodaju i loši vremenski uslovi, onda je jasno koliko je ovo težak posao. Rad zaposlenih u ovoj službi, ipak, ne dolazi do izražaja samo tokom vremenskih nepogoda. Tokom cijele godine ekipe naporno rade kako bi mreža bila u što boljem stanju. A ako se rastinje čisti i redovno siječe, a elektroenergetski vodovi redovno i kvalitetno održavaju, svake naredne godine održavanje će, bez sumnje, biti lakše i brže.

iz naše kompanije da su ovdje radnje prvo vrlo opasne, a zatim da remete uredno napajanje i prouzrokuju beznaponsko stanje, to nije dalo rezultate već se na terenu i dalje nerijetko susrećemo sa takvim situacijama.

Najveći problem za nesmetan rad nadzemnih vodova i za ekipe održavanja ipak su, prema riječima našeg sagovornika, vremenske nepogode, jak vjetar, led, snijeg i atmosferska pražnjenja. Samo tokom dva dana avgusta je, podsjetio je, registrovano 83 hiljade atmosferskih pražnjenja, a krajem septembra, u toku jedne noći, 20 hiljada

udara groma koji su prouzrokovali oštećenja na najizloženijim dalekovodima.

- Za ekipe je najzahtjevniji dalekovod "Kolašin-Ptič" koji je dugačak blizu 30 km i ima 272 stubna mjesta. I pored svih izazova, ekipe za održavanje 35kV nadzemnih vodova CEDIS-a daju svoj maksimum kako bi kvarove sanirali u što kraćem roku, jer znaju koliko je za korisnike važno uredno napajanje električnom energijom. Oni, takođe, u svakoj prilici čuavaju jedan drugoga od potencijalnih opasnosti koje sa sobom nose kao je Đorđije Ostojić.

Rekonstrukcije i revitalizacije po planu

Stabilno funkcionisanje distributivne mreže u Danilovgradu rezultat je velikih ulaganja tokom posljednjih nekoliko godina tokom kojih su rekonstruisani brojni dalekovodi i niskonaponske mreže na području ove opštine. Zamijenjen je veliki broj dotrajalih stubova, ugrađeno mnoštvo ovjesnog materijala i opreme i rekonstruisane trafostanice naponskog nivoa 10/0,4kV. Glavni inženjer za nadzemne vodove, **Ranko Šaranović** i glavni inženjer za trafostanice, **Jole Vučević**, ističu da je i ove godine dosta urađeno na investicionom planu.

U sklopu Projekta revitalizacije NN mreže rekonstruisano je, prema riječima naših sagovornika, deset traforeona (TS Bandići, STS Slatina, STS Zagreda, STS Vučji studenac,

Kvaliteno održavanje obezbjeđuje veću funkcionalnost i sigurnost rada elektroenergetskih objekata

STS Dobri do, STS Dežezi, STS Dolovo Komanski, STS Zagarak, STS Slap Zete i STS Studeno 1) na kojima je ukupno ugrađeno 511 armirano-betonskih stubova i 62 drvena, kao i 24 km samonosivog kablovskog snopa. Takođe je, prema Planu za ovu godinu, revitalizovano i devet stubnih trafostanica (STS Grbe 1 i Grbe 2, STS Jastreb, STS Kokotovac, STS Kruščica, STS Lije, STS Luke, STS Pržine i STS Stanjevića Rupa) na kojima su mijenjani niskonaponski blokovi, tj ugrađeni su novi ormari 0,4kV, a promijenjeni su i SN

blokovi – izolatori, odvodnici prenapona i rasklopno – osiguračke sklopke (ROS).

Ova vrijedna ekipa radila je i na 10 kilovoltnim dalekovodima, pa je tako na DV 10 kV "Danilovgrad iz Podanja" do sada ugrađeno 30 armirano-betonskih stubova, što podrazumijeva i ugradnju nove ovjesne opreme na njima i silikonskih izolatora koji su dimenzionisani za veći naponski nivo.

Kažu da je i ove godine dosta rađeno po zahtjevima kori-

snika na koje CEDIS redovno odgovara, pa je samo u Danilovgradu po tom osnovu u prethodnih deset mjeseci ugrađeno 135 novih stubova i gotovo tri kilometra samonosivog kablovskog snopa. Ne zaboravljaju da pomenu i havarijsko održavanje koje je, uglavnom, posljedica loših vremenskih uslova i čestih atmosferskih pražnjenja u zaletu ove varoši.

Naime, kroz havarijsko održavanje od početka godine zamijenili su 124 stuba i ugradili 2,8 km samonosivog kablovskog snopa različitih presjeka, a nevrijeme, posebno grmljavinsko, čest je uzrok prekida u napajanju.

- Prilikom grmljavinskog nevremena djeluje oprema u trafostanicama koja ima ulogu da zaštiti distributivnu

Glodar izazvao kratak spoj na DV Podgorica iz Podanja

Milislav Sekulić i Nebojša Petričević mijenjaju stub na DV Novo selo

STS Poljica - na stubu Miloš Đurović

opremu u mreži i uređaje kod korisnika od prenapona, pa dolazi do beznaponskih stanja a naše ekipe odmah izlaze na teren da bise što prije pustio napon – objašnjavaju ovi iskusni inženjeri koji dobro poznaju svaku mrežu i objekat u opštini i koji su mnogo puta na terenu nalazili najbolje rješenje.

A od početka jeseni povećane su i aktivnosti glodara koji ulaze u trafostanice i penju se na dalekovode, izazivajući kratke spojeve na opremi pod naponom, zbog čega dolazi do prekida u napajanju korisnika i dodatnog hitnog posla za naše ionako opterećene monterke ekipe.

U danilovgradskoj ekipi su, inače, pored naših sagovornika i inženjera **Nikole Duževića**, još 4 montera u Službi za vazdušne vodove. Zaduženi su za održavanje oko 1.200 km mreže u Danilovgradu, dijelu podgoričke i dijelu nikšićke opštine i 270 trafostanica naponskog nivoa 10/0,4kV. Veliki dio te mreže je u ruralnom području, gdje ima i nepristupačnih i zaraslih predjela, što im otežava posao. Inače, u posljednjih 10-tak

godina puno je uloženo u mrežu i objekte, pa je većina ravničarskog dijela pokrivena betonskim stubovima i SKS-om. Cilj je da se taj trend nastavi i da se u sljedećih nekoliko godina taj dio opštine u kojem je oko 70 odsto korisnika distributivnog sistema komplet pokrivi AB stubovima i samonosivim kablovskim snopom. Dosta je, kako saznajemo, urađeno i u ruralnom području, gdje se takođe ugrađuju AB stubovi, a gdje to nije moguće novi drveni, kao i SKS.

Treba podsjetiti da je u prethodnom periodu urađena i revitalizacija DV "Slap" i većine niskonaponskih mreža koje

se napajaju sa tog dalekovoda. Ugrađen je samonosivi kablovski snop koji obezbjeđuje veću pogonsku sigurnost, kao i armirano-betonski stubovi, a vršeno je i izmještanje mjernih mjesta iz objekata korisnika, što će znatno poboljšati kvalitet i povećati pouzdanost napajanja tamošnjih konzumenata.

Takođe je rekonstruisan i DV „Podgorica iz Danilovgrada“, gdje su zamijenjeni dotrajali stubovi i oprema.

U narednom periodu prioritet će biti nastavak rekonstrukcije NN mreže "Studeno", u cilju kvalitetnijeg napajanja korisnika i sprječavanja šumskih požara koji na tom području nijesu rijetkost.

Rade složno, kao braća

Narazućenom terenu sa oko kilometar i 200 m vodova, kao i 270 trafostanica 10/0,4kV, nije lako zarađivati monterski hljeb. Najteži dio posla je odlazak na teren po nevremenu, jer nema čekanja dok se ono smiri, a u slučaju kvaranabilo kom objektu uvijek se mora odmah

reagovati. No, kolegijalnost i požrtvovanost su glavne vrline ovog kolektiva. Monteri **Dragan Vujković, Filip Mrenović, Zoran Pavičević, Vedran Radusinović, Mirko Radulović, Miloš Đurović, Zoran Burić, Ratomir Pavičević, Bojan Kovačević, Nebojša Petričević** i

Milislav Sekulić usklađuju međusobne aktivnosti i ne broje radne sate jer je imperativ kontinuirano i kvalitetno napajanje svakog našeg korisnika. Kažu da im obaveze ne padaju teško iako se pokriva ogroman prostor i ima dosta posla. Vole to što rade i stižu sve, mada i njih "stižu" godine i svakodnevni rad na penjalicama. Ipak, sa

puno odgovornosti godinama brinu o lokalnom elektrodistributivnom sistemu i trude se da on bude što pouzdaniji i da njihov dio nikada ne zakaže. Koliko su samo materijala i opreme prebacili preko ruku posljednjih 10-tak godina ovi vrijedni nemari, koji su pri tom i vrlo spretni, što im je veliki saveznik pri intervencijama.

Elektromonteri o svom poslu i CEDIS-u

Ključ uspjeha timski rad i povjerenje

Sead Laković, elektromonter za nadzemne vodove u Regionu 4

- Kad sam prije 19 godina počeo da radim u Distribuciji prvo što sam čuo bila je riječ „intervencija“. Tada nijesam znao šta to znači, ali sam se vremenom dobro upoznao sa tim pojmom. Svaki moj radni dan je intervencija na nekom objektu. Težak je to i odgovoran posao, ali mi mu pristupamo smireno i pažljivo, uz dobru koordinaciju sa ko-

risnicima i kolegama. Mi planiramo svaki radni dan, ali nerijetko bude i neplaniranih poslova koji znatno duže traju. Nekako nam to ne padne teško, navikli smo, šta li? Izgradili smo osjećaj solidarnosti, čvrst smo oslonac i jedni drugima i našim korisnicima. U takvoj sredini uspjeh je zagarantovan. A uspješni jesmo, jer mi svoj posao živimo. Zato još nije bilo problema koji nijesmo uspjeli da riješimo. Mi smo tim, CEDIS tim. Uvijek otvoren za dobre, savjesne i stručne ljude.

Milenko Obradović, elektromonter za nadzemne vodove u Regionu 4

Svakodnevno se suočavamo sa brojnim izazovima koji zahtijevaju veliko znanje i brzu reakciju. Ponekad loši vremenski uslovi znaju da običnu intervenciju pretvore u izuzetno težak i komplikovan zahvat. Na sreću, do sada nije bilo grešaka jer se trudimo da faktor odgovornosti nikad ne zakaže i da radimo složeno, timski.

U našem poslu nema rutine, svaki dan je drugačiji, rješavamo neki novi izazov, zato je i interesantno. Ne gledamo na radno vrijeme, kad nestane „struje“ svim srcem smo uz naše korisnike i maksimalno se potrudimo da u njihovim domovima što prije zasija svjetlost. Dobar poslodavac koji brine o zaposlenima, dobra energija i timski rad recept su za uspjeh.

-Kao elektromonter radim već 15 godina. CEDIS je bio pravi izbor jer nam daje mogućnost da budemo kreativni, da napredujemo i usavršavamo se u svojoj profesiji, otvoren je za dobre i savjesne radnike. Sjećam se svog prvog radnog dana koji se od dana punog nezavisnosti pretvorio u divno iskustvo zbog toplog i srdačnog dočeka od strane kolega i spre-

mnosti da mi pomognu i prenesu mi sve što znaju. CEDIS je uvijek imao odgovorne i poštovane radnike. Imam sreću i privilegiju da radim sa ljudima sa kojima se svaki posao završava „uz pjesmu“ i koji su spremni da priskoče u svakoj situaciji, na poslu i van njega.

Nermin Hadžić, elektromonter za trafostanice i kablove u Regionu 3

- Na najbolji način živimo sa našim sugrađanima čineći sve da imaju pouzdano napajanje električnom energijom.

CEDIS, a prethodno Distribucija obilježili su moj život, omogućili mi da u proteklih 25 godina radim ono što volim i da se osjećam sigurnim i snažnim članom našeg kolektiva.

Radim na održavanju trafostanica, dalekovoda, niskonaponskih mreža, a po potrebi i na izradi radnih naloga na računaru. Bio sam učesnik brojnih važnih događaja u distributivnoj djelatnosti, pa sam se tako već prvog dana na poslu uključio u izgradnju novog dalekovoda „Crnča – Dra-

čenovac“, što je bilo dragocjeno iskustvo. Naravno, starije kolege su me u posao sa strujom uvodile oprezno, roditeljski.

Ujutru, nešto prije sedam, smo na poslu, uzimamo radni nalog i material iz magacina i odlazimo na izvršenje radnog zadatka za taj dan. Prvo obezbijedimo radno mjesto,

zatim završimo planirani posao, pustimo napon i sve još jednom provjerimo, pa lokaciju dovedemo u prvobitno stanje. Vrlo smo kompaktna ekipa, brzo se prilagođavamo i pomažemo jedni drugima, tako da se svi poslovi uvijek uspješno odrađuju, što svakako ispunjava ponosom.

Hajro Tošić, elektromonter za nadzemne vodove u Regionu 3

- Za više od 30 godina na ovim poslovima, zajedno sa kolegama, sa kojima sam od prvog dana u Distribuciji koji po njima i pamtim, uspješno smo prebrodili svaki izazov. Biti monter u CEDIS-u je vrlo zahtjevan posao. Svakodnevno smo izloženi rizicima i treba nam velika energija, znanje i oprez da nas nešto ne bi zaskočilo.

Ja decenijama svoje dane živim na trasama dalekovoda, provodim mnogo vremena van svog doma, ali mi to ne pada teško jer je CEDIS moj drugi dom a kolege doživljam kao članove porodice. Podržavamo i čuvamo jedan drugog, a od velike pomoći je što smo iskusni u poslu, teren, objekte i mrežu, „u dušu“ poznajemo.

Posebno mi je drago što sam u prilici da budem na usluzi našim građanima čije nam je razumijevanje izuzetno važno. Iako se trudimo da svaki kvar, pa i one na nepristupačnim mjestima, što prije otklonimo, ne može se sve odmah riješiti na našoj razučenoj mreži. Sigurno je da posvećenost i istrajan rad nikada ne izostaju.

Radojica Dubak, elektromonter za trafostanice u Regionu 3

- Gotovo 37 godina rada, uglavnom na terenu. Nije bilo lako, posebno na početku zbog složenijih i obimnih poslova na izgradnji elektroenergetskih objekata. Sadržaj kvarova usljed vremenskih nepogoda uvijek nas je zapadala na najtežim terenima, po ledu i snijegu. Bilo je i rizičnih trenutaka ali su potiskivani mladalačkim entuzijazmom i predanošću poslu. Bez obzira na težak posao i svakodnevni

terenski rad, izuzetno sam zadovoljan što sam svoju radnu karijeru vezao za veliku i pouzdanu kompaniju kakva je CEDIS. Ovdje se uvijek puno radilo ali meni je to odgovaralo jer je rad obilježio čitav moj život, čak i odrastanje.

Lijep je osjećaj raditi nešto toliko korisno i važno za građane. Svakog dana kad krenemo u obavljanje radnog zadatka prvo pomislimo na naše korisnike jer nam je

osnovni cilj da svi u našem regionu imaju pouzdano napajanje.

Kao što nas loši vremenski uslovi i često nepristupačan teren ne obeshrabre da uspješno obavimo posao, tako i naši korisnici kad negoduju zbog nestanka struje, treba da se sjetite koliko se teških i rizičnih poslova krije iza paljenja prekidača. I da vjeruju u CEDIS je to sigurna i organizovana kompanija.

Vesko Femić, elektromonter za nadzemne vodove u Regionu 6

- Kada sam prije 28 godina zasnovao radni odnos u Distribuciji prvo sam prošao obuku penjanja na drveni stub L 12 i upoznavanja sa svim opasnostima koje prate ovaj posao. Dobro sam se snašao jer sam imao veliku podršku starijih kolega, lijepo su me prihvatili, a kad su odnosi među ljudima dobri, sve lakše ide.

- Istina je da smo opterećeni i da je ovo vrlo naporan posao, ali, s druge strane, svjesni smo u kom vremenu živimo, te da je dobro da ima dosta posla. Usklađeni smo, trudimo se da radimo odgovorno i po planu, tako da nema „praznog hoda“. Posao doživljavamo kao čin ličnog poštenja i domaćinskog odnosa prema kompaniji u kojoj se zarađuje za život i u kojoj se provodi pola životnog vijeka.

Zima se približava, a taj period elektromonteri na sjeveru ne očekuju željno. Kad padne snijeg onda je rad na terenu teži, zahtjevniji, a i duže traje. Više je prekida a mi najčešće ne čekamo da se nevljeme smiri već odmah krećemo u intervenciju da bi beznaponsko stanje što kraće trajalo. Brže i bolje od toga ne može. Težak je to i mukotrpan rad i odustvo od kuće po cijeli dan, ali satisfakcija za uloženi trud je što smo u prilici da uradimo nešto dobro za građane. I što smo složan i kompaktan tim, zaista je prava sreća imati takve saradnike.

Aktivnosti na smanjenju netehničkih gubitaka električne energije i suzbijanju nelegalne potrošnje dio su prioritarnih poslovnih ciljeva Operatora distributivnog sistema. Na to nas obavezuje poslovanje koje se zasniva na odgovornosti prema svim korisnicima distributivnih usluga, što podrazumijeva jednak kvalitet i uslove isporuke električne energije na cijeloj teritoriji naše države.

Akcije u cilju sprečavanja zloupotreba u korišćenju električne energije i zaštite tog nacionalnog resursa su svakodnevne, pa je tako početkom oktobra zajedničkom akcijom policije i CEDIS-a otkrivena i zaustavljena velika krađa električne energije a vinovnici tih kriminalnih radnji procesuirani. Radi se o neovlašćenom priključenju preko 250 računara, korišćenih za poslove kriptovalute-bitcoin.

Vladimir Ivanović, šef Službe za mjerenje Regiona 2, kaže da su oni još prije dvije godine prilikom kontrole otkrili tu neovlašćenu potrošnju i slučaj predali nadležnim institucijama na dalje postupanje, ali su počinioci i nakon toga nastavili da se bave tom nelegalnom radnjom.

- Nove tehnologije nam omogućavaju da mnogo preciznije i brže lociramo pojavu neovlašćenog korišćenja mreže. Praćenje bilansa energije daje nam si-

Sektor za mjerenje

Kontrolom i novim tehnologijama protiv nelegalne potrošnje

gnal i smjernice u kojem segmentu mreže imamo problem. To je ogroman napredak u odnosu na period kada nijesmo mogli pratiti

tokove energije i kada je pronalazjenje neovlašćene potrošnje bilo slično pronalazjenju igle u plastu sijena. Jasno je da ni današnje sa-

vremene tehnologije nijesu apsolutno imune na pokušaje krađe ali, svakako, obezbjeđuju da se mnogo efikasnije pronađu svi oblici

neovlašćene potrošnje - kaže Ivanović i dodaje da je tako bilo i u reonu predmetne trafostanice, zbog čega su krenuli u kontrolu i našli neovlašćenu potrošnju. Analiza bilansa energije je skoro nepogrešiv način da se otkriju nepravilnosti najbrže i najefikasnije.

Nakon otkrivanja, slijedi procesuiranje tog delikta kao glavnog uzroka komercijalnih gubitaka koji su isključivo trošak CEDIS-a i nanose ogromnu materijalnu štetu našoj kompaniji. Uperen je i protiv savjesnih korisnika, a jedan od naših poslovnih imperativa je zadovoljan korisnik.

- Komercijalni gubici opterećuju poslovanje i usporavaju razvoj sistema, zbog čega se konstantno vodi sveobuhvatna borba na suzbijanju nelegalne potrošnje, pa se i gubici smanjuju iz godine u godinu. Tome je posebno doprinio AMM projekat koji se uspješno implementira u distributivnom sistemu - istakao je Ivanović.

On kao dobar primjer utičaja Projekta na gubitke iznosi podatke iz najvećeg distributivnog konzuma u Crnoj Gori koji oduhva Podgoricu, Cetinje i Danilovgrad, gdje su za manje od pet godina gubici smanjeni za skoro pet procenata. Naime, 2015. godine, gubici su iznosili više od 17 odsto preuzete električne energije, dok u prvih osam mjeseci ove godine oni

iznose 12,68 odsto.

- Neovlašćena potrošnja nije samo problem CEDIS-a već svih korisnika sistema, jer neplansko priključenje potrošača na elektrodistributivnu mrežu, nerijetko, ugrožava sigurnost napajanja i dovodi do preopterećenja distributivne mreže koje može izazvati neadekvatne naponske prilike u pojedinim djelovima mreže, a samim tim može doći i do problema u radu pojedinih uređaja u domaćinstvu. Zato CEDIS svoje kapacitete usmjerava na unapređivanje načina za suzbijanje neovlašćene potrošnje - ističe Ivanović koji je na čelu službe kojoj pripada najveći obim posla na kontroli i suzbijanju nelegalnog korišćenja električne energije, pošto opslužuju skoro 133 hiljade korisnika, a rezultati su im iznad prosjeka.

- Posao koji obavlja Služba za mjerenje je raznovrstan. Od kontrole mjernih mjesta, ugradnje koncentratora na mjestima gdje se implementira AMM projekat, zamjene i izmještanja brojila po raznim osnovama, kontrole potrošača kod kojih su zatečene nepravilnosti kao i redovne kontrole, do isključenja korisnika, rješavanje reklamacija po prigovorima, priključenja korisnika na mrežu i ostalo. Godišnje sedamdeset zaposlenih u ovoj službi uradi preko 35 hiljada zapisnika po raznim osnovama, što je ogroman posao - zaključuje Vladimir Ivanović.

Primarni zadatak Službe za odnose sa RDI je saradnja sa Regulatornom agencijom za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti i ostalim državnim institucijama, koja se ostvaruje na neposredan ili posredan način, a tiče se primjene propisa iz oblasti poslovanja CEDIS-a kao Operatora distributivnog sistema.

Šef Službe, **Jovo Adžić**, kaže da intenzivno saraduju i sa Vladom Crne Gore, Ministarstvom ekonomije, Upravom za inspeksijske poslove, naročito sa Odsjekom za elektroenergetsku inspekciju, Elektroprivredom, CGES-om i COTEE-om, kao i sa opštinskim i organima lokalnih uprava. Zaduženi su i za odnose sa svim preduzećima u državnom vlasništvu i drugim privrednim subjektima ukoliko se tiču regulatorne problematike.

Služba za odnose sa RDI, u okviru nadležnog sektora, vrši koordinaciju međusektorskih aktivnosti u kompaniji u cilju obezbjeđivanja što efikasnijeg sprovođenja obaveza koje proizlaze iz Zakona o energetici i predstavlja direktan kanal komunikacije između CEDIS-a i pomenutih institucija. Najznačajniji vid saradnje ipak se ostvaruje sa RAE, imajući u vidu da poslovanje CEDIS-a spada u djelatnost regulisanu Zakonom o energetici a da je Agencija, shodno tom Zakonu, institucija koja je nadležna za praćenje i analizu rada i poslovanja energetskih subje-

Služba za odnose sa Regulatorom i državnim institucijama

Regulatorno dozvoljeni prihod najznačajniji segment odnosa sa RAE

kata. Samim tim, odnos sa Agencijom obuhvata širok opseg tema koje u međusobnoj komunikaciji treba obraditi – objašnjava Adžić ističući ovom prilikom neke od najznačajnijih koje proizlaze iz Zakona. U prvom redu to je Desetogodišnji plan razvoja distributivnog sistema, kao i Investicioni plan za period koji odgovara dužini regulatornog perioda i ažurirani Investicioni plan, te Trogodišnji program otkupa infrastrukture. Jednako značajne teme su i Godišnji i kvartalni izvještaji o realizaciji odobrenih investicionih ulaganja i Mjesečno izvještavanje o priključenju kod korisnika sa

mjerenjem snage, o realizaciji programa otkupa elektroenergetske infrastrukture, proizvodnji malih hidroelektrana, ostvarenim snagama i gubicima, te izvještavanje o podacima koji se odnose na kvalitet usluge isporuke električne energije a u skladu sa izvještavanjem po Pravilima o minimumu kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom.

Upripremi RDP-a sinhronizovanesve aktivnosti u kompaniji

Adžić podsjeća da još od druge polovine 2007. godine Operator distributivnog

sistema, prvo kao dio EPCG, a zatim kao zasebna kompanija, utvrđuje godišnje prihode i cijene svojih usluga u skladu sa metodologijama koje donosi regulatorno tijelo u oblasti energetike.

Posmatrajući uticaj na poslovanje kompanije, možemo slobodno reći da najznačajniji segment odnosa sa RAE predstavlja postupak pripreme i podnošenja zahtjeva za odobravanje regulatorno dozvoljenog prihoda, u skladu sa metodologijama Agencije. Priprema tog zahtjeva na neki način predstavlja sinhronizaciju svih aktivnosti CE-

DIS-a koje proizlaze iz propisa i redovnog poslovanja, odnosno njihovu konačnu konkretizaciju. Značajna uloga u tom procesu, pored Sektora za odnose sa RDI i krajnjim korisnicima, svakako pripada Sektoru za razvoj i Sektoru za ekonomske poslove. Kao rezultat sprovedenog postupka, RAE je u decembru prošle godine donijela odluku o utvrđivanju RDP-a za 2020, 2021 i 2023. godinu, čime je CEDIS-u omogućeno da raspolaže sa oko 82 miliona eura na godišnjem nivou. Uvećanje RDP-a za nešto više od 16 miliona eura u odnosu na prethodni tro-

godišnji regulatorni period potvrda je bolje valorizacije investicionih projekata, prvenstveno kroz pozitivno podsticanje realizovanih investicija – naglasio je naš sagovornik.

Unapređenje poslovanja kroz uvođenje procesa Podnesci RAE, UIP i DI u Bitrix

Sagledavajući način obavljanja poslovnih procesa u okviru Službe i uzimajući u obzir kvalitativni i kvantitativni obim predmeta koji se obrađuju, način njihovog prijema i rješavanja, kao i izvještavanja i čuvanja doku-

Posvećenost i odgovornost zaposlenih

U nadležnosti malobrojne ekipe u Službi za ORD je izvršavanje velikog broja radnih procesa od izuzetnog značaja za poslovanje kompanije. Stoga su radni zadaci podijeljeni u tri kategorije, na osnovu kojih se zadužuje svako od izvršilaca (odnosi sa RAE i izvještajni dio, odnosi sa UIP i komunalnim inspekcijama i odnosi sa ostalim državnim organima i organima lokalne uprave). Na taj način uspijevaju da pravovremeno izvršavaju svoje radne zadatke, a minimalna je i mogućnost da dođe do probijanja obaveznih rokova.

Svakako da je izuzetna posvećenost, odgovornost i radna angažovanost kolega iz službe osnovni faktor koji doprinosi da se pomenuti rizici svedu na najmanju moguću mjeru. Posebna je čast saradivati sa njima. Sa druge strane, podrška koja nam dolazi od rukovodioca Sektora, kroz jedan moderan, otvoren način rukovođenja predstavlja motiv za još veće zalaganje – kazao je Jovo Adžić.

mentacije, zaključili smo da ih je neophodno unaprijediti, u skladu sa savremenim trendovima tehnoloških inovacija u poslovanju. Stoga je na naš predlog poslovanje početakom godine donijelo odluku o uvođenju procesa „Podnesci RAE, UIP i DI“ u Bitrix koji je, uz podršku Sektora za IT, nakon sprovođenja testne faze i potrebnih obuka zvanično otpočeo u junu – informše Adžić naglašavajući da je implementacijom ove odluke značajno poboljšana efikasnost obavljanja radnih zadataka, kako u okviru Službe, tako i u ostalim sektorima sa kojima svakodnevno saraduju prilikom

rješavanja predmeta.

U narednom periodu iskorišćemo iskustvo, stečeno kroz funkcionalnu obradu podnesaka kroz Bitrix, kako bi proces dodatno unaprijedili. Vizija funkcionisanja službe u budućnosti podrazumijevaće nešto drugačiji, inovativniji pristup sa većim fokusom na analitičkoj obradi podataka, predviđanjima i korišćenju naprednih alata, što će iziskivati dodatne specijalističke edukacije zaposlenih i povećanje broja izvršilaca – zaključio je Jovo Adžić izrazivši posebnu zahvalnost kolegama iz Sektora za IT na svakodnevnoj podršci koju im pružaju.

Sektor za sistem zaštite - nove licence za pet zaposlenih

KOORDINATORI U SLUŽBI

bezbjednijeg radnog mjesta

Zdravo radno mjesto za sve zaposlene u CEDIS-u, prevencija povreda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u vezi sa radom, poboljšanje uslova u kojima zaposleni izvršavaju svoje radne zadatke, kao i unapređenje zdravlja svih učesnika radnog procesa, zajednička je briga poslodavca i zaposlenih.

Veseljko Komnenović, Glavni inženjer za sistem zaštite u Sektoru za sistem zaštite, ka-

Interes CEDIS-a je da se ostvari efikasno upravljanje sistemom bezbjednosti i zdravlja na radu, uz primjenu najviših standarda iz ove oblasti

že da je CEDIS kao društveno odgovorna kompanija, duboko svjestan važnosti zaštite i zdravlja na radu, pa investicije u tu oblast, koje su znatno veće od propisanog minimuma, obezbjeđuju odgovarajući nivo dugoročne zaštite i zdravlja na radu svih zaposlenih u našoj kompaniji. A pored toga što

se konstantno stara o sprovođenju već utvrđenih standarda i pravila, ne izostaje ni briga da se oni usaglašavaju i mijenjaju u skladu sa razvojem ove oblasti. Tako je donošenjem Izmjena i dopuna Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, u koje su implementirane relevantne Direktive EU, prepoznata obaveza, uloga i značaj imenovanja koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta i koordinatora za zaštitu i

zdravlje na radu u fazi izvođenja radova. - Tim izmjenama jasno je definisano da je Investitor dužan da odredi jednog ili više koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu u situacijama kad radove izvode ili je predviđeno da ih izvode

dva ili više izvođača radova, kao i da odredi koordinate za zaštitu i zdravlje na radu posebno za fazu izrade projekta i posebno za fazu izvođenja radova, s tim što koordinator snosi određenu odgovornost - informiše Komnenović i dodaje:

Sektor za sistem zaštite je, u skladu sa zakonskim odredbama, pokrenuo proceduru dobijanja licenci za koordinate za stručna lica koja su već zaposlena u tom sektoru. - S obzirom na to da efikasno upravljanje sistemom

- Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta je stručno lice, zaposleno kod poslodavca, sa položenim stručnim ispitom za koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta. Njega investitor u skladu sa Zakonom, pisanim putem određuje da obavlja propisane poslove. Isto važi i za koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova.

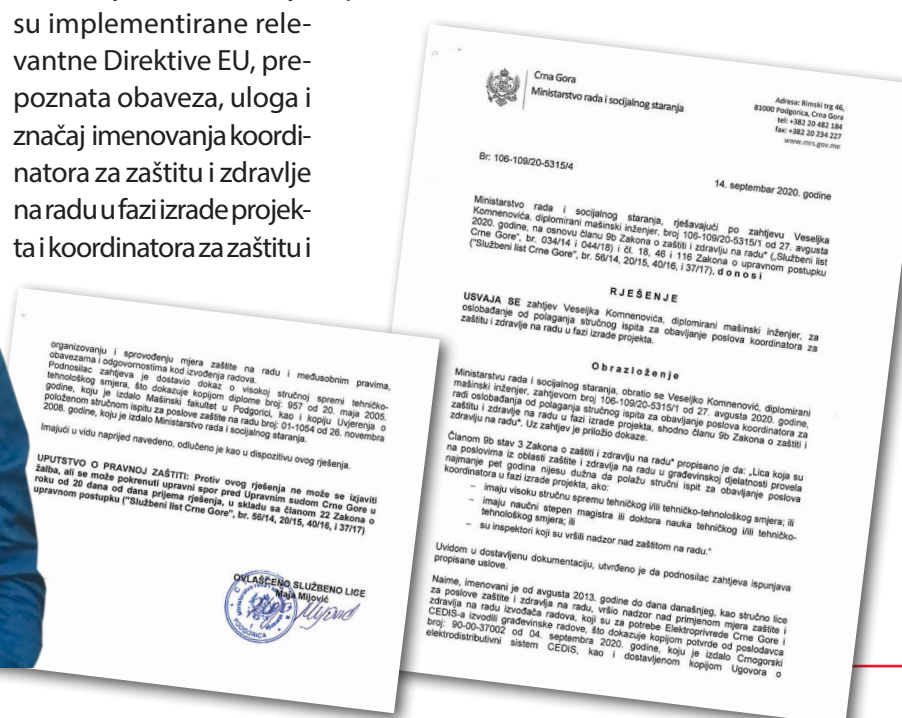
Prema njegovim riječima,

bezbjednosti i zdravljem na radu doprinosi uspjehu poslovanja i da je stalno unapređivanje ove oblasti naše kompanije, odmah smo ušli u taj proces, pa je pet stručnih lica predalo zahtjev Ministarstvu rada i socijalnog staranja za polaganje i dobijanje statusa koordinatora, shodno pravilniku koji definiše ko i kako može ostvariti to pravo - ističe Komnenović i dodaje da su on i **Milan Marjanović**, rukovodilac Sektora za sistem zaštite, zbog dosadašnjeg iskustva i rada u oblasti zaštite i zdravlja na radu dobili licence za koordinate za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta i koordinate za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova.

za zaštitu i zdravlje na radu, **Slavko Kilibarda i Dara Radonjić** dobili su licence za koordinate za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova.

Dobijanjem navedenih licenci CEDIS je kao investitor, stekao uslove da može da ispuni zakonske obaveze i ostvari finansijsku uštedu, imenovanjem svojih zaposlenih za koordinate.

- Interes Crnogorskog elektrodistributivnog sistema i svakog zaposlenog u njemu je da se ostvari najviši nivo bezbjednosti i zdravlja na radu, da se neželjene posljedice, kao što su povrede na radu, profesionalne bolesti i bolesti u vezi sa radom svedu na najmanju moguću mjeru. To je ostvarljiv cilj, jer naša kompanija njeguje sistemski pristup ovoj oblasti - zaključio je Veseljko Komnenović.

Slobodan Kovačević sudio finale Evropskog prvenstva u odbojki

Uspjeh je trijumf upornosti i predanosti

Finalnu utakmicu Evropskog prvenstva u odbojki za kadetkinje, održanog od 1. do 9 oktobra u Podgorici, sudio je naš inženjer Slobodan Kovačević, šef Centra za upravljanje, koji je međunarodni odbojkaški sudija. To je veliko priznanje za Crnu Goru i crnogorsku odbojku, ali i za našu kompaniju u kojoj rade ljudi koji nijesu samo uspješni u svom poslu nego i na mnogim drugim poljima. Sloboda kaže da put do uspjeha nije bio nimalo lak i tražio je punu predanost onome što se radi.

- Suđenjem sam počeo da se bavim još u srednjoj školi kao zapisničar i linijski sudija. Tada sam imao čast da budem dio utakmica koje su punile

dvorane Sportskog centra Morača i Mediteranskog sportskog centra u Budvi. Za Republičkog sudiju položio sam 2003. godine, nakon čega sam sudio takmičenja mlađih kategorija i drugu ligu, a za Saveznog 2006. godine i tada sam počeo da sudim Prvu ligu Crne Gore, koja je najviši rang takmičenja. Od 2007. godine do danas

svake sezone sudio sam barem jedno Finale Prvenstva ili Kupa Crne Gore. Prvih godina su to još uvijek bile jake Budućnost i Budvanska rivijera koje su igrale Ligu šampiona – prisjeća se Sloboda koji se time nije zadovoljio već je, vođen principom da svaki novi uspjeh zahteva postavljanje još višeg cilja, 2010. godine položio i za Međuna-

rodnog odbojkaškog sudiju. - Za ovih 10 godina sudio sam preko 70 međunarodnih utakmica (Evropski kupovi, Evropska zlatna i srebrna liga, Kvalifikacije za svjetska i evropska prvenstva...) ali i Srednjeevropsku ligu, kao i odlučujuću Finalnu utakmicu šampionata Albanije 2012. godine, a za

tim i Finale Evropskog kupa za žene u Atini 2018. godine. Prije ovogodišnjeg Evropskog prvenstva sudio sam i EP 2013. godine u Turskoj i EP 2018. g. u Slovačkoj i Češkoj - kaže Sloboda.

Za njega je, ipak, ovogodišnje suđenje finala Evropskog prvenstva posebna čast i privilegija, jer je to priznanje ne samo njemu, nego i crnogorskoj odbojki i Crnoj Gori.

- Dodatna draž je što se prvenstvo igralo u mojoj državi i mom rodnom gradu. Suđenje samog finala došlo je kao sjajan završetak jednog odličnog izdanja tokom takmičenja. Komentari, čestitke, pohvale od kolega iz odbojkaškog svijeta, ali i

prijatelja koji znaju što meni znače odbojka i suđenje samo su potvrda dobro odrađenog posla i jak su vjetar u leđa za nove i veće ciljeve. Jedino ostaje žal što je prvenstvo moralo da se igra bez prisustva publike pa se moglo pratiti samo putem medija - istakao je sa odlučnim stavom sportiste naš uspješni kolega, uspješan zbog činjenice da sve svoje ciljeve ostvaruje a pri tom istinski uživa u svom radu. Tako sportska karijera koja je počela u djetinjstvu nije ugrozila njegovo obrazovanje već je Elektrotehniku završio za manje od četiri godine sa prosječnom ocjenom 9. Odmah se zaposlio u Distribuciji, gdje stručno i profesionalno obavlja vrlo odgovorne dužnosti.

Kaže da je iz odbojke u svoju profesionalnu karijeru unio način razmišljanja koji znači stalan trud i upornost. Ništa ne dolazi preko noći, potrebno je dosta učenja i rada. Kao i koncentracija, preciznost, efikasnost i dobra organizacija, kako sopstvena tako i sa kolegama.

- Tako sam živio od malih nogu baveći se sportom pa mi nije bilo teško da to primijenim i u profesionalnoj karijeri. Naravno, nikad nije izostala ni podrška porodice koja je najvažnija, a sve drugo je nadogradnja koja prati stabilnost i inspiraciju koju sam uvijek pronalazio u svom porodičnom domu - zaključio je naš posebni kolega Sloboda Kovačević.

ONLINE komunikacija sa korisnicima sve aktivnija

CEDIS nastavlja da unapređuje svoje aktivnosti na društvenim mrežama koje svakodnevno bilježe rast posjećenosti.

Tako je Facebook stranicu CEDIS-a na kraju oktobra pratilo 7.850 ljudi, što je uvećanje od skoro šest odsto u odnosu na prethodni mjesec.

Žene čine 48 odsto a muškarci 52 odsto pratilaca. U pogledu starosne strukture, najviše su zastupljeni muškarci od 25 do 44 godina starosti sa 36 odsto i žene iste starosne dobi sa 33 odsto.

U prosjeku, tokom oktobra, preko 8.400 jedinstvenih korisnika je svakog dana vidjelo objave CEDIS-a. Objava sa najvećim dosegom (reach) tokom oktobra je bila vezana za predstavljanje zaposlenih koju je vidjelo preko 22 hiljade ljudi.

Takodje, mjesečno u prosjeku dobijemo oko 70 poruka od strane korisnika koji se informišu o prekidima u napajanju, priključenju na mrežu, naknadi štete itd.

Naš Instagram profil (cedisonline) prati 1390 ljudi. Website CEDIS-a je tokom oktobra posjetilo skoro 12.000 korisnika, koji su pregledali preko 49.500 stranica.

Visokoškolci završili stručno usavršavanje Iskustvo koje mnogo znači u daljem radu

Visokoškolcima, na kraju devetomjesečnog stručnog osposobljavanja u našoj kompaniji, podijeljena su 15. oktobra Uvjerenja o stručnoj osposobljenosti.

Prisutne je pozdravila **Magdalena Vukčević**, rukovodilac Sektora za ljudske resurse, opšte poslove i korporativne komunikacije, koja je, između ostalog istakla da se nada da su zadovoljni što su za

stručno osposobljavanje izabrali CEDIS i da su ovih devet mjeseci bili u prilici da upotrijebine svoje znanje, iako je ova godina bila vrlo specifična zbog pandemije koronavirusa koja je uticala na

uslove rada i obim posla, usporila određene aktivnosti, a neke i zaustavila.

- Naša redovna praksa i sa prethodnim generacijama je da nakon završetka osposobljavanja napravimo pauzu kako bismo, uz rezultate poslovanja, analizirali i potrebu sa obnavljanjem kadra i najkasnije do kraja godine donijeli odluku, vezano za broj pripravnika koji će nastaviti svoj radni angažman u našoj kompaniji. Dosadašnja praksa je da je u prosjeku polovina kolega, a prve godine i više od toga, nastavlja rad u CEDIS-u. Ova godina je, kao što sam rekla, specifična, jer je pandemija COVID 19 znatno uticala na profit kompanije. Zbog smanjenja potrošnje električne energije, prevashodno u turističkoj privredi i pratećim djelatnostima, imamo milionske gubitke koji će obilježiti ovogodišnje poslovanje i u jednom dijelu uticati i na odluku o broju ljudi koji će ovdje nastaviti radni angažman. Najbolji će, svakako, dobiti šansu – kazala je Vukčević.

Ove godine 17 visokoškolaca dobilo je Uvjerenje o obavljenom stručnom osposobljavanju, a CEDIS će ponovo učestvovati u Programu stručnog osposobljavanja, pa će i naredne godine određeni broj mladih ljudi nadograđivati svoje znanje u našoj kompaniji.

Dizajn: **Ratka Šćepanović**
Štampa: **AP Print**

Crnogorski elektrodistributivni sistem
Ivana Milutinovića 12
www.cedis.me

 / cedisonline
 / cedisonline

Tri hiljade eura za SEŠ “Mirko Vešović” u Podgorici Podrška za „Zelenu učionicu“

Crnogorski elektrodistributivni sistem nastavlja da pruža podršku obrazovano-vaspitnim ustanovama, a ovoga puta novčana sredstva u iznosu od 3.000 eura donirana su Srednjoj ekonomskoj školi „Mirko Vešović“ u Podgorici. Donirana sredstva biće upotrijebljena za realizaciju projekta „Zelena učionica“ i unapređenje uslova za izvođenje teorijske i praktične nastave.

Direktorica **Dijana Vujačić**, zahvalila se CEDIS-u i zaposlenima u kompaniji što su prepoznali potrebu da podrže srednje stručno obrazovanje koje je jako značajno za razvoj i napredak crnogorskog društva.

- Raduje nas činjenica da u Crnoj Gori postoje kompanije, kao što je CEDIS, koje prepoznaju značaj srednjeg stručnog obrazovanja koje pruža i naša Škola gdje se stiču znanja, vještine i kompetencije iz oblasti prava i ekonomije. Ova donacija će nam pomoći da unaprijedimo uslove rada u Školi, kako za učenike, tako i za nastavnike. Uprava škole je u saradnji sa Učeničkim parlamentom pokrenula projekat „Zelene učionice“ koji ćemo realizovati zahvaljujući ovoj donaciji. Jedan dio sredstava uložićemo u poboljšavanje nastavnih sredstava i stvaranje boljih i prikladnijih uslova rada u učionicama i

prostorijama namijenjenim za rad i boravak nastavnika“ - kazala je Vujačić.

Marija Jovović, šefica Službe za korporativne komunikacije u CEDIS-u, kazala je da je kompanija ovom donacijom još jednom potvrdila svoju snažnu društveno-odgovornu orijentaciju i da u oblasti društvene odgovornosti obrazovanje prepoznaje kao nezaobilazan segment koji treba podržati.

- Svjesni smo da je obrazovanje temeljni dio svih društvenih aktivnosti i zato smo strateški pristupili podršci obrazovnim ustanovama i projektima. Značaj koji prosvjetni radnici imaju u procesu obrazovanja i vaspitanja mladih ljudi motivisao nas da im novčanom podrškom omogućimo stvaranje uslova za kreativniji

način prenošenja znanja, ali i razvoj vještina i sposobnosti, posebno kod učenika u okviru srednjeg stručnog obrazovanja. Nadamo se da će učenici uživati u realizaciji projekata „Zelene učionice“, a CEDIS će nastaviti sa podrškom obrazovnom sistemu – istakla je Jovović.

Podsjećamo da je CEDIS od osnivanja realizovao niz projekata podrške obrazovnom sistemu. Donirana su značajna sredstva Gimnaziji „Slobodan Škerović“ u Podgorici, osnovnim školama „Njegoš“ u Spuzi, „Vuko Jovović“ u Danilovgradu, „Oktoih“ i „Pavle Rovinski“ u Podgorici, Školi za osnovno i srednje muzičko obrazovanje „Dara Čokorilo“ u Nikšiću, kao i JPU „Zagorka Ivanović“ na Cetinju. Donirano je i 10 laptop računara za crnogorske predškolske ustanove, a CEDIS je pokrenuo i prvo takmičenje učenika crnogorskih srednjih stručnih škola iz oblasti elektrotehnike, „ENERGIJA U ŽICI“.

Tri godine zaredom CEDIS-u se dodjeljuju nagrade Unije poslodavaca Crne Gore, kao priznanje za podršku značajnom broju projekata iz oblasti zdravstva, obrazovanja, kulture i brige za zaposlene, a dobitnik je i nagrade Privredne komore za društveno odgovorno poslovanje za 2019. godinu.

